

ŽRTVA STE TEŠKOG KAZNENOG DJELA? IMATE PRAVO NA PODRŠKU!

I. Kome možemo pomoći?

Potpota se pruža **žrtvama kaznenih djela i prekršaja protiv imovine** po zakonu br. 135. 2005. g. Odjeli pravosudnih službi nalaze se u sjedištima županija.

Žrtvom se smatraju svi oni, koji su dokazano pretrpjeli neku uvredu prilikom kaznenog djela. **Štetom** ili ozljedom se smatraju sve tjelesne ili duševne ozljede (npr. kao teški strah, depresija), osjećajni poremećaji (traume, psihički poremećaj), to jest ona materijalna šteta koja je prouzročena neposredno u svezi s kaznenim djelom.

Ovlašten je za pomoć: mađarski državljanin; državljanin bilo koje države članice Europske unije; državljanin države izvan Europske unije, koji zakonito prebiva u Europskoj uniji; osoba bez državljanstva koja zakonito prebiva na teritoriji Europske unije; žrtva trgovanja ljudima; onaj koji je ovlašten na to po pravilima međunarodnog sporazuma. Isto tako i onaj mađarski državljanin, koji redovito živi u Mađarskoj, i prilikom zakonitog prebivanja u inozemstvu dokazano postaje žrtvom namjernog i nasilnog kaznenog djela.

Državljanin države izvan Europske unije koji zakonito prebiva u Europskoj uniji, na državnu materijalnu pomoć ovlašten je samo u onom slučaju, ako ima stalno prebivalište ili boravište u nekoj članici državi Europske unije. Moguće je pružiti pomoć i žrtvi, koja prebiva u Mađarskoj po boravišnoj ili imigracijskoj dozvoli.

Jedan dio usluga je subjektivno pravo svih žrtava, a drugi dio usluga je dostupan samo za one koji na to imaju pravo –po uvjetima zakona - zbog loših financijskih uvjeta.

II. Obavijest

Prema odredbi zakona one osobe koje su postale žrtve kaznenog djela na teritoriju Mađarske, moraju dobiti besplatnu, brzu, stručnu i korektnu obavijest u interesu rješenja svojih poteškoća.

Područni odjel podrške žrtvama obavještava svaku stranku bez opravdanja kaznenog djela.

Služba ne obavještava samo one osobe koje to zatraže, nego sve one, za koje doznaje - iz bilo kakvog izvora - da su postale žrtvom.

Informacije se moraju odnositi:

- na prava i obveze žrtve u kaznenom postupku
- na dostižne usluge tijekom podrške žrtava
- na uvjete upotrebe usluga
- na način zahtjevanja podrške
- na dostižnost organizacija koje sudjeluju u podršci žrtava
- na mogućnosti izbjegavanja ponovnog oštećenja
- kod žrtava trgovanja ljudima na dozvolu za privremeni boravak i prebivanje.

III. Dostižne usluge

1. Preko osnovnih informacija, žrtva može zatražiti pomoć odjela i o **osnovnosti zahtjeva**. Žrtva se mora osobno informirati o svojim temeljnim pravima, i o osiguranim zdravstvenim, osiguravateljskim i socijalnim uslugama. Ako je potrebno, odjel pomaže i u tome da žrtva čim prije ostvari te usluge.

2. Ako je za daljnje vođenje slučaja potrebna **pravna pomoć odvjetnika**, odjel je obavezan uputiti žrtvu Službi za pružanje pravne pomoći.

3. Žrtva kaznenog djela može imati potrebu za **hitnu novčanu pomoć**, da si može osigurati najosnovnije potrebe (smještaj, odjeća, putovanje, namirnice, lijekovi, itd.) U tom pitanju odlučuje područni odjel. Odluka se ne temelji prvenstveno na socijalnoj oskudnosti, nego se uzima u obzir cijela situacija koja je nastala u vezi s kaznenim djelom. Uzimajući u obzir sve okolnosti, maksimalan iznos hitne novčane pomoći u 2012. godini je 87.118,- Ft.

IV. Državno ublažavanje štetnih posljedica

Žrtve namjernih i nasilnih kaznenih djela protiv osobe zaslužuju i državno ublažavanje štetnih posljedica. Ako se prouzročena šteta kasnije nekako nadoknadi, državna pomoć treba biti otplaćena.

Nadoknadu štete mogu tražiti svi oni koji su neposredno fizički oštećeni kaznenim djelom, oni čiji je tjelesni integritet ili zdravlje teško narušeno prilikom kaznenog djela, te i njihovi članovi obitelji i uzdržavani. Isto je ovlaštena i ona osoba koja se brinula o sahrani žrtve.

Ublažavanje štete se može pružiti u slučaju neimaštine (oskudice). U oskudici je ona žrtva, kojoj dohodak za jednu osobu u obitelji ne prelazi u 2012. godini 174.236,- Ft, te isto i ona osoba kojoj se pruža neka od zakonom navedenih socijalnih pomoći.

Državna pomoć u obliku rente može se davati najduže 3 godine, ukoliko žrtva više od 6 mjeseci nije sposobna za rad, a plaćanje se ukida ako žrtva iz nekog drugog izvora dobije neku drugu redovitu novčanu uslugu. Maksimalan iznos novčane rente mjesečno je 87.118,- Ft u 2012. godini. Mjera ublažavanja štete u jednom iznosu u okviru je sa stvarnom štetom, ali 2012. godine to može biti maksimalno 1.306.770,- Ft. (U slučaju ublažavanja u jednom iznosu pomoć se isto mora otplatiti ako se međuvremeno šteta nadoknađuje iz nekog drugog izvora – npr. iz osiguranja, od počinitelja.)

V. Postupak odjela za podršku žrtvama

Upotreba podrške žrtvama temelji se na dobrovoljnosti i na suradnji s državnim tijelima.

Molbu za potporu treba podnijeti pismeno, u obliku ispunjenog obrasca. Obrazac je besplatno dostupan na web-stranici **www.kimisz.gov.hu**. Pravna pomoć se može tražiti bez formalnog zahtjeva. Obrascu se može priložiti potvrda o podacima kaznenog postupka, koju izdaje policija, državno odvjetništvo ili sud. Tu potvrdu prema potrebi može zatražiti i odjel za podršku žrtvama. Po potrebi uz molbu treba priložiti i dokumente koje potvrđuju socijalnu neimaštinu.

Molba – i ostali dokumenti – mogu se podnijeti pred bilo kojim teritorijalnim odjelom. Potrebni obrasci za molbu hitne novčane pomoći i državne potpore besplatno su dostupni na web-stranici www.kimisz.gov.hu.

Molba za hitnu novčanu pomoć može se podnijeti **u roku od pet dana** nakon kaznenog djela. Ako se uvjeti potpore mogu utvrditi iz molbe, teritorijalni odjel u roku od osam dana od primitka službene potvrde odlučuje o pružanju pomoći. Ako žrtva sama priloži potvrdu uz osobno podnesenu molbu, odjel o molbi odlučuje izvanredno. Istovremeno obavještava stranku o obvezi otplate u slučaju prije navedenih.

Molba za pomoć za udovoljenje zahtjeva i molba za pravnu pomoć može se podnijeti bez roka.

Za **državno ublažavanje štete** se može javiti **u roku od 3 mjeseci** od počinjenja kaznenog djela. (U zakonu navedenim izuzetnim slučajevima taj rok može biti i duži.)

Odlučivanje o molbi sastoji se od dvije faze. Teritorijalni odjel surađuje u pripremnom postupku, u sastavljanju potrebnih podataka, dokumenata. Konačnu odluku donosi jedna organizacija, a to je Pravosudna služba Vladinog ureda u Budimpešti.

Zakonom određeni upravni postupci ne zahtjevaju pristojbu ili drugu naplatu, baš zato da ih žrtve neovisno od materijalnog stanja u sve širem krugu mogu upotrijebiti.

Isti je i zadatak odjela i to, da u okviru suradnje pripaze na ostvarivanje prava žrtava, i ostvaruju kontakte s navedenim ustanovama iz zakona.